

Het verdwenen beroep van koemelker

13/12-2004

SAUWERD ■ De helft van de bevolking van Adorp bestond rond 1900 uit zogenoemde 'koemelkers'. Kleine zelfstandigen die naast hun gewone beroep een paar koeien hielden voor extra inkomsten. Historische Kring Ubbega organiseert op maandag 13 december in Sauwerd een thema-avond over dit verdwenen beroep.

In kleine dorpen als Adorp kwam het voor dat zowel de bakker, als de winkelier en ook dagloners tevens kleine veehouders waren die de melk ventten. Dit gebeurde op straat in Groningen of bij vaste klanten. "Een bittere noodzaak in die tijd", vertelt Aaltje Miedema (66). Zij is een van de sprekers tijdens de thema-avond. "Het was een hard en zwaar bestaan. Mensen zonder opleiding die weinig geld hadden probeerden op deze manier rond te komen. Ze trouwden, gingen werken en sparen en kochten zodra ze zich het konden permitteren een koe. Ze stalden

■ THEMA-AVOND

Miedema is een van de sprekers tijdens een avond van de Historische Kring Ubbega met als thema **Koemelkers**. Tijdens deze avond wordt er een presentatie gehouden over koemelkers uit Adorp. Sauwerd en Wetsinge. Daarnaast is er ruimte voor inbreng van dorpsgenoten die op enige wijze met de koemelkers zijn verbonden. De thema-avond wordt gehouden op maandag 13 december in Ubbegaheem in Sauwerd en begint om 20.00 uur.

die bij een bevriende boer of pachtten een stukje land. Als de melk genoeg geld opbracht, dan werd dit meteen geïnvesteerd in een andere koe."

Miedema stamt uit een familie van koemelkers. "Mijn grootvader had samen met zijn broers een aantal koeien in Adorp. Na de uitvaardiging van het "Melk Standaardisatie Besluit" in 1940 besloten ze te stoppen. De wet schreef voor dat de melk niet meer

gevent mocht worden, maar naar de melkfabriek moest. En dit kon voor hen niet meer uit."

Het bleek voor andere Adorpers ook niet meer rendabel te zijn. Steeds meer koemelkers vertrokken naar de stad om hun geluk daar te beproeven. Toen in de jaren zeventig het verplicht werd voor kleine veehouders om een melktank te hebben, verdween het beroep helemaal uit beeld. "Mensen hadden de ruimte en het geld niet om een tank aan te schaffen. De ook steeds strenger wordende milieueisen speelden mee in het besluit ermee te stoppen."

Miedema, die gepensioneerd onderwijzeres is, heeft een van de laatste koemelkers uit Adorp in de klas gehad. "De 'echten' bestaan nu niet meer. Deze jongen is uiteindelijk boer geworden. Door hard werken en zonder een echte opleiding het zover te schoppen, ik vind het knap." (DvhN)